

Marčnina znanja mesечно 26 Din,
za tuzemstvo 40 Din

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 18. Telef.
št. 440
Celje: Kocenova ulica 2. Telefon
št. 190.

Rekopisi se ne vračajo,
— Oglaš po tarifi. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 5122, 5123,
5124, 5125 in 5126

Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492

Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 18. Telefon št. 455

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190

Ražuni pri pošti št. 34, savodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha št. 78.180;
Wien Nr. 105.241

Ljubljana, 19. januarja.

Reparacijska komisija je v sporazu-
mu z nemško vlado odobrila izbero
obeh ameriških članov in njunih na-
mestnikov za odbor izvedencev, ki se
bo začelom februarja sestaj v Parizu,
da prouči gospodarski položaj Nemčije
in po ugotovitvi njenih p. a. c. n. h. zm-
oznosti predloži prizadetim vladam načrt
za plačevanje nemških reparacij.

Dočim ni imenovanje Owena Youn-
ga, ki je že sodeloval pri izdelavi Da-
wesovega načrta in bil pred Parker-
jem Gilbertom prvi reparacijski agent,
nikogar presenetilo, je izrazilo dejstvo,
da se udeležiti bližnjih pogajanj kot ame-
riški izvedenec največji svetovni ban-
kir Pierpont Morgan, izredno senzacijo
v vseh deželah. Z imenovanjem Mor-
gana se je pokazala vsa ogromna važ-
nost reparacijskega vprašanja, očitno
pa je tudi nenavadno živo zanimanje
gospodarskih krogov Zedinjenih držav
za posvetovanja, za katera ne mara
Washingtonska vlada sicer oficijelno
prevzeti nikake odgovornosti.

Kot znano, gre tokrat za določitev
končne vsote, ki jo bo morala plačati
Nemčija zmagovavcem v svetovni voj-
ni, in pa število plačilnih obrokov. Iz-
vedenci bodo sklepali sicer formalno
 neodvisno, jasno pa je, da bodo vpo-
števali stališča in zahteve svojih vlad.
Njihovi sklepi bodo neobvezni, vendar
se vlade ne bodo mogle upirati soglas-
nimu sklepom prvih strokovnjakov
sveta.

Za Nemčijo je zasedanje ekspertov
živiljenjske važnosti. Ona želi in ima
pravico izvedeti, koliko mora prav za
prav plačati na reparacijah in koliko let
bo plačevala. Dosedaj ni o tem vpra-
šanju nobene veljavne določbe. Januar-
ja 1921. so zmagovavci sicer določili vi-
šino nemških reparacijskih obveznosti
na 221 milijard zlatih mark, ki bi se
imela plačati v 42 letih. Se poleti istega
leta so to orjzško vsoto znižale na 132
milijard. Dawesov načrt pa sploh ne
določa skupne višine reparacij in tudi
ne števila plačilnih obrokov. V njem so
omejenle samo anuitete za bližnja leta,
in sicer je morala plačati Nemčija prvo
leto 1 milijardo zlatih mark, katera
vsota se je četrto leto zvišala na 2 in
pol milijarde. Te obveznosti je doslej
Nemčija vedno izpolnjevala deloma v
blagu deloma v denarju. Denar si je v
to svrhu izposojevala v glavnem od
Zedinjenih držav.

Pierpont Morgan bo pri obravnavan-
ju nemškega reparacijskega vprašanja
kot »neodvisen« strokovnjak ščiti in pr-
vi vrsti ameriške in svoje lastne inte-
rese, ki so ogromni. Svetovno vojno so
na zavezniški strani financirale v glavnem
Zedinjene države. Posojene miljar-
de zahtevajo Zedinjene države brez-
obzirno nazaj. Velika Britanija jih že
p. a. čuje, tudi večina ostalih držav se je
že dozgovorila z Washingtonsko vlado
glede odplačevanja medvojne dolga.
Vse dolžne države pa se zanašajo na
nemške reparacije. Čim manjše bodo
te, tem manj bo dobila Amerika od
svojih evropskih dolžnikov. Iz tega vi-
dikla ne more Nemčija pričakovati, da
bi se Morgan priključil njeni zahtevi po
čim nižji določitvi reparacij. Z druge
strani pa je Amerika zainteresirana na
tem, da se s prehudo obremenitvijo ne
uniči kupna sposobnost Nemčije, ki po-
tem ne bi prihajala več v poštev kot
prvovrstna odjemalka ameriških izdel-
kov. S tega vidika je pričakovati, da bo
Morgan vplival posredovalno in blaži-
no na Nemčijo in njene umnike.

Morgan pa bo branil tudi lastne inte-
rese. Francija, Anglija, Italija in Belgija
dočujejo njegovi banki blizu 1 milijar-
do dolarjev. Vrh tega je Morgan moč-
no udeležen pri medvojnih posojilih.
Gotovo bo gledal, da njegov bančni
koncern ne bo trpel izgube. Saj gre za
vsote, ki celo za to najmočnejšo bančno
skupino sveta s kapitalom 60 milijard
dolarjev, niso malenkost. . . . Po let
denarnih terjatev bo imel pred očmi še
koristi ogromnih industrijskih podjetij,
ki stoje pod njegovo kontrolo: jeklene-
ga trusta z 1 milijardo dolarjev akcijs-
kega kapitala, največje avtomobilske
tovarne na svetu »General Motors
Company«, nešteti železniški družb
in tako dalje.

Toda haš dejstvo, da se reparacijskih
pogajani udeležijo tako nenosredno za-
interesirana oseba dopušča upanje, da
ne bo odobril izvedencev prinesel zroli
teorētčnih sklepov, marveč bo upošte-
val realne činenice. Zato je Morganovo
imenovanje tem večjega pomena.

Ameriška strokovnjaka sta sorejela imenovanje

New York, 19. januarja (be.) Pierpont Morgan
in Owen Young sta sorejela povabilo, naj se
udeležita posvetovanj odbora strokovnjakov za
reparacije.

Strahovit ciklon v Zedinjenih državah

Chicago, 19. januarja (be.) V državah Milnoks
in Missourij je divjal strahovit tornado. Več sto
oseb je več ali manj ranjenih. Mnogo ljudi je
zmrlo življenje. Tornado je porušil več hiš,

Včerašnji dogodki v Beogradu

**Radi pravoslavnih praznikov je zavladala tišina — Pro-
slava kraljevičevega dne — Prihodnji teden bo vlada
sklepala o redukciji uradništva**

Beograd, 19. jan. p. Ker sta danes in
jutri dva velika pravoslavna praznika
(Bogojavljenje in Sv. Jovan), vlada v
prestolici praznična tišina. Danes je bil
vrhu tega še državni praznik — rojstni
dan kraljeviča Tomislava —, zaradi čes-
sar je počivalo vse delo v državnih ura-
dih. Tudi v ministrstvih ni bilo nikakih
važnejših konferenc. Večina ministrov
je odpotovala izven Beograda, deloma
na svoje domove. Med drugimi je odpo-
toval tudi prometni minister dr. Koro-
šec, ki ostane par dni v Sloveniji, kjer
bo pri tej priliki inspiciral tudi ljubljansko
železniško direkcijo. Sicer pa se iz
njegove okolice zatruje, da je potova-
nje dr. Korošca v Slovenijo privatnega
značaja. Prav tako sta odpotovala na
svoje domove v Zagreb tudi ministri
trgovine dr. Mažuranič in minister so-
cialne politike dr. Drinković. Minister
pravde dr. Srškič je odšel v Sarajevo.

V svojem kabinetu sta se mudila sa-
mo ministrski predsednik general Živ-
ković in zastopnik zunanjega ministra
dr. Kumanudi, katerega je posetilo te-
kom dneva več diplomatskih zastopni-
kov. Vsi ti obiski pa so bili zgolj kon-

vencionalnega značaja.

Kraljevičev rojstni dan se je prosla-
vil na običajni način. Dopoldne se je vr-
šila v dvorni kapeli in v saborni cerkvi
svečana služba božja ob udeležbi pred-
stavnikov oblasti in uradov ter števil-
nega občinstva. Opoldne je bil na dvo-
ri prirejen obed za omejeno število po-
vabljenih gostov, med katerimi je bil
tudi angleški poslanik Kennard kot za-
stopnik prinčevega kuma, angleškega
kralja Jurija.

Radi praznika tudi jutri ni pričako-
vati nikakih važnejših dogodkov. Ka-
kor se izve iz vladnih krogov, bo šele
tekotom prihodnjega tedna sklicana seja
ministrskega sveta, na kateri bo vlada
sklepala o redukciji državnega urad-
ništva. Sedaj so že skoraj vsa minist-
stva dokončala svoje tozadevne elabo-
rate. Komisija zunanjega ministrstva je
danes definitivno sestavila svoj referat.
V redukciji je predlaganih samo v mi-
nistrstvu okrog 100 uradnikov, dnevn-
čarjev in zvaničnikov. O event. reduk-
ciji diplomatskega osebja bo vlada raz-
pravljala posebej v zvezi z reorganizaci-
cijo celokupne diplomatske službe.

Začasna reforma železniških tarif

**Komunike prometnega ministra — Sanacija železniške
uprave — Definitivna tarfina reforma se pripravlja**

Beograd, 19. jan. p. O sklepih tarif-
nega odbora, nanašajočih se na reforme
železniških in luških tarif za prevoz bla-
ga, je izdala prometno ministrstvo sle-
deči komunike:

»Prometno ministrstvo je končalo
delo na začasni tarifi reformi. Nova ta-
rifa stopi v veljavo 1. marca 1929. Ta
reforma je izdelana ob intenzivnem so-
delovanju gospodarskih krogov potom
tarifnega odbora in daje garancijo, da
nova tarifa ne bo vplivala nepovoljno
na razvoj našega gospodarstva. Povi-
šanje tarif je izvršeno s posebnim upo-
števanjem poljedelstva in industrije in
s tendenco boljše zaštite našega izvoza

preko naših nacionalnih luk. Dočim
ima sedanja začasna tarfina reforma
za cilj povečanje dohodkov železniške
uprave in sanacijo splošnih prometnih
razmer, bo z novo širšo tarfina refor-
mo, ki se bo pričela pripravljati takoj
prihodnje dni, izvršena temeljita revizija
celotnih tarif. Pri sedanji tarfina
reformi so ostala dosedanja načela in
osnove nespremenjene, daji ne odgo-
varjajo več spremenjenim prilikam na-
šega gospodarstva. Cilj bodoče tarfina
reforme bo, da se železniške tarife pri-
lagode stvarnemu gospodarskemu sta-
nju in obenem zaščitijo interesi želez-
niških ustanov.

Sprememba zakona o Poštni hranilnici

**Pospeševanje hranilnega prometa Poštne hranilnice — Višino
obrestne mere bo določal poštni minister**

Beograd, 19. januarja, p. Minister pošte
in telegrafa je predložil kralju v podpis za-
kon o spremembi in dopolnitvi zakona o
poštno-čkovnem, hranilnem in virmanskem
prometu. Zakon se glasi:

§ 1. Člen 6. zakona o poštno-čkovnem,
hranilnem in virmanskem prometu z dne 30.
novembra 1927 se menja in se glasi: V cilju
pospeševanja narodne štednje izdajajo Po-
štne hranilnice svoje posebne hranilne knji-
žice.

§ 2. Člen 9. se menja in se glasi: Hranilne
knjižice se lahko glase na ime ali na dono-
sitelja.

§ 3. Člen 11. se ukine.

§ 4. Člen 12 se menja in se glasi: Na hra-
nilne knjižice Poštne hranilnice se lahko
vklagajo neomejene vsote.

§ 5. Člen 13. se menja in se glasi: Višino

obrestne mere določa minister pošte od ča-
sa do časa, upoštevajoč razmere na denar-
nih tržiščih.

§ 6. Člen 5. in 16. se ukinita.

§ 7. Člen 37. se menja in se glasi: Radi
večje likvidnosti Poštne hranilnice in v svr-
ho kritja poslovnih izgub se osnuje rezervni
fond z dotacijami iz čistega dobička do zne-
ska 100.000 Din. Vsaj polovica rezervnega
fonda mora biti naložena v državnih papir-
jih.

§ 8. Za organizacijo izseljeniških vlog,
zlasti pa za oglaševanje in propagando v
tujem tisku se pooblašča Poštna hranilnica,
da uporabi v to svrhu preko proračunskega
kredita znesek 250.000 na račun izgube in
dobička.

§ 9. Ta zakon stopi v veljavo, ko bo ob-
javljen v »Službenih Novinah«.

Novi zakon o organizaciji sodišč

**Uvedba občinskih sodišč po vsaj državi — Višje deželno sodi-
šče v Ljubljani se spremeni v apelacijsko sodišče**

Beograd, 19. januarja, p. Minister pravde
je predložil kralju v podpis novi zakon o
organizaciji sodišč. V glavnem je odbran
zakon, ki je bil že lansko leto sprejet v Na-
rodni skupščini. Spremenjen je le v toliko,
v kolikor ga je bilot reba spraviti v sklad
z novim stanjem v državi in z novim zaka-
nom o sodnikih. Organizacija sodišč je osta-
la v glavnem nespremenjena. Nova je za
Slovenijo določila, da se uvedejo občinska
sodišča, ki so obstojala doslej samo v Srbi-
ji.

Zakon določa, da obstojajo po uveljavlje-
nju tega zakona v državi sledeča redna so-
dišča: Občinska, sreska, okrožna, trgovska,
apelacijska in kasacijska sodišča. Občinska
sodišča bodo osnovana v okrilju vake ob-
čine in bodo pristojna za razne manjše spo-
re, ki jih je mogoče rešiti brez obširnih pre-
iskav. Dosedanja okrajna sodišča se pretvo-
rijo v sreska. V onih srezih, kjer doslej še
ni bilo sodišč, se osnujejo takoli, ko stopi
zakon v veljavo. Okrožna sodišča ostanejo
nespremenjena, višje deželno sodišče v Ljub-
ljani pa se spremeni v apelacijsko sodišče.
Teritorialna pristojnost apelacijskih in ka-
sacijskih sodišč še ni definitivno določena in
bo urejena naknadno z uredbo ministra
pravde.

Vse sodbe se izrekajo v imenu kralja.
Sodniki morajo imeti predpisano službeno
obleko, ki jo bo nabavila država.

Prehodne odredbe, ki so večinoma tehnič-
nega značaja, stopijo takoj v veljavo, v ce-

loti pa bo zakon izveden, ko bo izenačena
vsja sodna zakonodaja za vsa državo, na
čemer intenzivno delajo v ministrstvu prav-
de.

Redukcije uradništva

Beograd, 19. jan. č. Ministrstva že
zaključujejo svoje priprave za redukcijo
je uradništva. Najprej pridejo na vrsto
uradniki in drugi namesčenci po mi-
nistrstvih, kasneje pa tudi po podrejenih
uradih. Tozadevni podatki se že zbira-
jo. Reducirane bodo najprej nekvalifi-
cirane osebe, nato pa one, ki jih bodo
šefi proglasili za nesposobne. Reducira-
no bo vsekakor vse odvišno uradništvo,
postavljeno radi strankarskih vplivov
pod prošlim režimom.

Zagreb bo dobival elektriko iz Karlovca

Zagreb, 19. januarja, n. Po inicijativi za-
grebskega župana dr. Srkulja so se začela po-
ganjanja zagrebske občine s Karlovcem glede
priključitve Zagreba k električni centrali v
Karlovcu. Pogajanja so tik pred povojnim
zaključkom, tako da je treba le še sporazu-
ma o tehničnih podrobnostih, nakar bo po-
godba predložena občinskima svetoma Za-
greba in Karlovca. Električni priključek Za-
greba na Karlovac bo izvršen že do avgusta
l. l. Stroški se preračunali na 10 milijonov
Din, napetost voda bo 80.000 voltov.

Obnovitev papeške države

**Protokol o sporazumu med Vatikanom in Mussolinijem
je bil že v ponedeljek podpisan**

London 19. januarja g. »Times« ob-
javljajo senzacionalno poročilo svojega
rimskega dopisnika, da je sporazum med
Vatikanom in Mussolinijem že perfek-
ten in da je bil tozadevni protokol že
v ponedeljek v palači Chiggi podpisan.
Po »Timesovih« informacijah priznava
Italija papeža kot suverena vladarja
docela neodvisne cerkvene države. Ta
država bo obsegala kompleks, sestojec
iz cerkve sv. Petra, vatičanske palače

in nekaj kvadratnih m² l. okoliškega
sveta. Sedanja papeška posestva, ki le-
že izven nove države, bodo prešla v
last italijanske države, ki bo zanje pla-
čala papežu odškodnino 1 milijarde lir.
Vatikanški uradniki postanejo državljani
nove cerkvene države. Pač pa se je
Vatikan obvezal, da bo pri sprejemanju
nameščencev dajal italijanskim državlja-
nom prednost pred vsemi drugimi.

Antanta o Grönerjevi spomenici

**Spomenica je ojačila poljske protinemške stranke — Gröner
odkriva nevaren vojaški program Nemčije — Angleži se nade-
jajo, da je nemški narod uvidevnejši nego njegovi voditelji**

Berlin, 19. jan. d. Vrhovni državni
pravdnik je uvedel v zadevi objavljene
nornariške spomenice proti nepo-
znanim osebam sodno postopanje zara-
di v. e. izdaje.

Varšava, 19. jan. d. Besedilo Gröner-
jeve spomenice v londonskem tisku je
še le včeraj prispelo na Poljsko in na-
pravilo v vseh političnih krogih zelo
močan vtis. Posebno alarmantno je
učinkovala utemeljitev Grönerjeve
mornariške politike, ki se skoraj iz-
ključno opira na možnost nemško -
poljskega spora. Oficijozna »Epoka« pi-
še, da Poljska nima poželjenja po nem-
škem ozemlju, ne namerava vdreti v
Nemčijo in ne prireja na meji nikakih
vojaških vaj. V krogih poljske levice
smatrajo za zelo neumestno, da je iz-
šla spomenica ravno v času, ko se v
poljskem parlamentu razpravlja o pro-
računu za armado, ki ga hočejo socia-
listi in demokrati mali kmetje zmanjšati.

Socialni demokratje so stali
proti zahtevi desničarskih strank po
ostrejši politiki ministra Zaleskega pro-
ti Nemčiji glede izpraznitve Porenja
predlog za ublažitev razmerja do Nem-
čije. Razen levičarskih kmetijskih strank
bi pristali na ta protipredlog tudi spo-
razumaši v vladnem bloku, tako da bi
bil kmalu uspel. Objava Grönerjeve
spomenice je nacionalistične in milita-
ristične zahteve v Varšavi znatno oja-
čila.

Pariz, 19. jan. d. Del francoskega ča-

sopisja je pričel zaradi objavljene
Grönerjeve spomenice zopet dvomiti
nad miroljubnostjo nemške poitike.
Čudno je, da prinaša tudi radikalni list
»Ere Nouvelle«, pri katerem sodeluje
sedaj Herr-ot, alarmanten članek. List
pravi med drugim: Objava spomenice
odkriva zelo nevaren nemški vojaški
program. Nemški obrambni minister
govori o možnosti vojne s Poljsko ka-
kor bi bila povsem normalna in razum-
ljiva in dela propagando za priprave na
vojno proti državi, s katero je Francija
zvezana. To je zelo vznemirljivo in go-
tovo ne bo ostalo brez resnih posledic
za celokupno situacijo v Evropi.

London, 19. jan. d. »Manchester
Guardian« načenja v članku o Gröner-
jevi spomenici vprašanje, dali je mogo-
če vzdržati za časa sedanje generacije
mir v Evropi. Gröner vsekakor ugotov-
lja, da Nemčija sedaj ne bo pričela vojne
proti nikomur, ker je brez orožja.
Zaradi tega potrebuje Nemčija majhno
in dobro mornarico, ki bi lahko v pri-
meru poljskega napada na Vzhodno
Prusko podpirala armado na kopnem.
Tako se jači vojni duh v prsih onih, ki
imajo najmanj možnosti za vojno. Do-
življenjsko razorožena Nemčija bi bila
morda nanevarnejša izmed vseh vele-
sil v Evropi, vendar si njeni vojaški čin-
itilji predstavljajo varnost samo v
oboroženju. Unati je, da je nemški na-
rod pametnejši kakor marsikateri nje-
govih voditeljev.

Položaj v Afganistanu še bolj zamotan

**Amanulah se pripravlja na odpor proti kralju - samozvancu —
Romantično življenje novega emira; bil je vodonoša in opla-
var razbojniške tolpe — Velika popularnost uzurpatorja**

Kabul, 18. januarja (lo.) Emir Habibulah
ghazi je v pošti posesti Kabula. Trdnjava,
ki je še ostala v rokah nasprotnikov, se
je vdala mirnim potom. Zastopniki voju-
lovkih strank so se zglasili pri angleškem
poslaniku Francisu Humphrysu in naprosili
poslanika, da olajša odhod kralju Inaja-
tulu z letalom iz mesta. Odposlanci so
poudarjali, da bi odhod Inajatlula prepre-
čil nadaljnje prelivanje krvi. Zato je od-
redil angleški poslanik angleškim letalom,
naj prevlečijo kralja in njegovo spremstvo,
bivšega vojnega ministra in dva brata
kraljice Surale iz Kabula v Pešavar.

London, 19. januarja (lo.) Tukajšnji po-
litični krogi so se pričeli zelo vznemirjati
zaradi dogodkov v Afganistanu. Poučeni
krogi trdijo, da podpira uzurpatorja Ba-
čaisakova sovjetska vlada, ki skuša spr-
viti Afganistan pod svoj vpliv. Na drugi
strani je pričel kralj Amanulah z energič-
no protiakcijo. Kralj je izdal na narod pro-
glas, v katerem izjavlja, da preklicuje
svojo abdikacijo in poziva zveste rodove
na boj proti upornikom. Kralj zagotavlja
v proglasu, da ima na razpolago dovolj
vojaštva in orožja in 17 letal za bombar-
diranje.

Novi kralj-samozvaneec Habibulah ghazi,
ki se je postal afganskega prestola, je

po svojem poreklu Turek iz doline pri He-
ratu, kjer živi neko maloštevilno, toda
bojevitno turško plemo. Njegovo prejšnje
ime Bača-i-Sakao pomeni vodonoša in pri-
ča, da se je samozvaneec povzpel na naj-
višje mesto v deželi iz najnižjih socialnih
plasti. Zato je priljubljen pri nekaterih ple-
menih med neimovitimi in zapostavljenimi
sloji. Zdal se doznava, da je samozvaneec
nekaj let načeloval razbojniško tolpo, ki le
ronala samo bokataše, denar in naropano
blago pa razdeljevala med siromake. Tudi
ta poteza romantičnega razbojnika služi
samozvancu v dobro in pojasnjuje njegovo
priljubljenost. Kakor vsi avanturisti je
spretno izbral državljansko vojno, da za
dosti svoji slaveljivosti. Polez popular-
nosti, ki si lo je pridobil kot razbojnik in
priateh neimovitih, je zapisal na svoi štiti
še vero in s tem pridobil na svojo stran
mnogo vplivne duhovščine.

Zmed v Afganistanu kakor kaže, ne bo
še tako hitro konec. Amanulah ni voljan
prepustiti prestola samozvancu in zbira v
Kandaharju sile, da pri prvi ugodni priliki
udari na Kabul. Tudi v Heratu ima menda
precej pristašev vendar pa bo traljal še
precej časa da napravi dolgo in težavno
pot na čelu armade v Kabul, ki za je za-
pustil udobno z letalom.

Višje sodišče je ugodilo pritožbi generala Bootha

London, 19. januarja (lo.) Včera je raz-
pravljalo tukajšnje višje sodišče o odstavi-
vi generala Bramwela Bootha. Pravni
zastopnik generala je zahteval, naj sodi-
šče prepove visokemu svetu Armade Spa-
sa izvolitev novega predsednika, dokler
se zadeva ne razčisti. Zastopnik je opozu-
ril sodišče na nujnost svojega predloga,
ker visoki svet že ukrepa glede izvolitve
novega generala. Sodišče je predlogu za-
stopnika generala Bootha ugodilo in pre-
povedalo visokemu svetu izvolitev novega
general. Visoki svet, ki se le medtem že
sestaja, da izvoli novega generala, je takoli
po prejemu odloka sodišča odgodil svojo
sejo.

Povečan italijanski mornariški proračun

Rim, 19. januarja, d. Vlada je objavila
mornariški proračun za l. 1913. Izdatki za
mornarico so za 80 milijonov večji od lan-
skih. Novi proračun za zrakoplovstvo znaša
700 milijonov lir.

Amerika ne bo posojala denarja za oboroževanje

Washington, 19. januarja, d. Senator Ty-
dings je v finančnem odseku senata stavil
predlog, da se v bodoče ne dovoli nikakega
ameriškega posojila državam, ki imajo pre-
tirano visoke proračunske postavke za vojne
svrhe. Navajal je v podkrepitev svojega pro-
loga, da so postavke za vojno v proračunih
evropskih držav znašale l. 1927 preko 2
milijardi frankov. Pet evropskih držav je
prejelo ameriška posojila, ki so jim omogo-
čila povisati izdatke za vojsko. Tudi Japona
je prejela iz Amerike 100 milijonov do-
larjev, ki jih pridno porablja za oboroževa-
nje.

Vulkanski izbruh v Vzhodni Aziji

Batavia, 19. januarja (lo.) Ognjenik Krakatau
je pričel silno bruhati. V zadnjih 24 urah so na-
šli skoraj 4000 izbruhov, ki so dosegli večkrat
višino 3000 čevljev. Ponoči audi ognjenik ve-
ličastven pogled. Morje je v bližini strahovito
nabrekli.

Vremenski prevrat v severnem delu države Razen v južnih pokrajinah je včeraj po vsej Jugoslaviji nastopilo toplejše južno vreme

Beograd, 19. januarja p. Tekom današnjega dne je nastal v vsej državi popoln vremenski preokret. Dočim je še včeraj mraz neprestano naraščal in dosegel s 30 stopinjami pod ničlo najnižjo temperaturo v letošnji zimi je tokom današnjega dne naglo popustil. Temperatura je naglo porasla. Zjutraj je kazal termometer v Beogradu še 19 stopinj pod ničlo, zvečer pa je poskočil na 2 stopinji pod ničlo. Na Savi in Dunavu, ki sta bila zjutraj popolnoma zamrznjena, se pozna, da je nastopilo tudi v zapadnih delih države toplejše vreme. Obe reki prinašata ogromne množine ledu. Paroplovni promet je zaradi tega še vedno ustavljen ker obstaja nevarnost, da ogromne ledene mase zdrobe ladje, ki bi zašle v to ledovje.

Iz Južne Srbije in Črne gore poročajo še vedno o hudih snežnih zametih. Promet je zelo oviran. Ceste so tako zametene, da jih sploh ni mogoče očistiti in bo treba čakati toplejšega vremena, da snež vsaj nekoliko skoplji. Mraz pa je tudi v južnih pokrajinah znatno popustil. Najhujši zameti vladajo v Črni gori. Oblastva so organizirala čiščenje glavnih prometnih cest.

Split, 19. januarja. n. Temperatura je danes povsod narasla, sneg se je raztopil in v vsej Dalmaciji ima jo zopet lep, solnčno vreme. Nočjo ob 6. je prvič spet odpejal brzovlak proti Zagrebu. Tudi avtomobilski promet v severni Dalmaciji je s današnjim dnevom obnovljen.

Zagreb, 19. januarja. n. Ljubička proga je sedaj že toliko očiščena snega, da je nočjo po večernem presledku zopet odpejal brzovlak iz Zagreba proti Splitu.

Na vozu zmrazil

Šibenik, 19. januarja. Šibenčani so se vozili s vozičkom Ivan Janković iz sela Jekatičevca v Gorje Andrijevo. Ker se ni vrnil domov, mu je šel nasproti njegov sin Mato, da ga poišče. Našel ga je na poti sodečega v saneh, smrznjenega in z vneti očmi vratu. Domovovoz, da je zasnel na saneh in v spanju smrznul.

Klepar-baron osleparil nemške bogataše za tri milijone mark

Neverjetna lahkovernost dobičkalnih bogatašev — Zaščitnik sleparja je bil general Ludendorff — Laboratorij za izdelovanje zlata v Münchenu

Imenost, 19. januarja. Polzevedovanja v ponarejevalski aferi južnotirolskega sleparja barona Tausenda so pokazala, da je imel slepar pri svojem poslu in kemičnih študijah par sto finančnih podpornikov. V resnici je Tausend nabavil manj vredno blago in nakup iz trgovin ter jih dobro prodajal. Kljub ogromnim dobičkom, ni mogel izplačevati balnih dividend, ki jih je obetal svojim delničarjem, ker je denar porabil za nakup dveh gradov na južnem Tirolskem. Tausend si je zaradi tega na vsi moč prizadeval zvišati obratno glavni, kar se mu je pri lahkovernosti ljudi tudi posrečilo. Izplačilo dividend je odlagal s različnimi izgovori, najbolj nestrpne delničarje pa je od časa do časa pomiril z izplačili, kar je zopet dvignilo njegov glas. Po dosedanjih cenitvi znaša povzročena škoda nad 3 milijone mark. Oblasti so se postavile na obeh gradovih v Eppanu inventuro, nakar je sodišče gradova zapечатilo.

Vzhodna politika

Zdi se, da bo nehotena in morda res nezaznana posledica ruskega predloga glede Kelloggovega pakta na vzhodu ta, da pride do sestanka med diplomatskimi zastopniki sovjetske Rusije, Poljske, Rumunije ter baltičskih držav. Sovjetska nota, ki jo je poslal Litvinov poljskemu poslaniku v Moskvi, vsebuje tudi željo in poziv, naj se Poljska informira o stališču teh držav do vzhodnega, to se pravi onih držav, ki jih Moskva ni direktno pozvala na sodelovanje, ki pa po željah Varšave morajo biti poleg.

Sovjetska Rusija doslej ni želela takih skupnih prireditve s svojimi sosedi. Baltičske države so se že ponovno pogajale s Poljsko za sklenitev skupne zveze, toda Rusija je na take načrte gledala vedno s precejšnjim nezanimanjem, smatrajoč, da more imeti eventualna zveza le proti Moskvi naperjeno ost. Tudi sklenjanje kakršnihkoli skupnih paktov ni bilo v računih sovjetske diplomacije, zakaj želela je zadeve urediti z vsakim sosedom posebej.

Ako sedaj Poljska skliče vse v poštven prihajajoče države, odnosno njihove diplomatske zastopnike na informativno konferenco, bi s tem samo ugodila sovjetski želji, ne sicer po obliki, gotovo pa po vsebini. Zato bi ne bilo nič nenavadnega, ako bi se vesti, ki so te dni napovedale nekaj sličnega, uresničile.

Kak more biti uspeh konference vzhodnih držav, odnosno, ako vzamemo, da se misel konference same ne bo uresničila, uspeh razgovorov med njihovimi zastopniki glede vzhodnega pakta, je zelo dvomljivo. Eno pa je gotovo: ako obveha načelo, da je treba najprej, to je preden se signira Kelloggov pakt, razčistiti vse sporne zadeve, ki so med temi državami, potem bo treba na podpis še silno dolgo čakati. Zadnjič se je poročalo, da Rusija zato ni poslala Rumuniji vabila za Kelloggov pakt, ker se boji, da bi se mogla tako ponudba smatrati za spriznanje z dejanskim stanjem, odnosno za znak, da priznava rumunsko stališče v besarabskem sporu. Ako bi vsaka država postavila to rezervo, potem seveda uspeh sploh ni mogoč. Med Litvo in Poljsko še dolgo ne bo spriznanja, med Rumunijo in Rusijo prav tako ne. Toda hkrati je gotovo, da Varšava brez Bukareške pakta sploh ne misli podpisati. Ako bi tedaj Rusija zares postavila označeno rezervo, potem je Kelloggov pakt na vzhodu pokopan. Zato je pričakovati, da Rusija svojega principijelnega pridržka ne bo tirala tako daleč in tudi iz zadnje note se da sklepati na takšno popustljivost.

Da ni mogoče iz navedene rezerve radi vsejih spornih zadev odreči svojega pristanka na Kelloggov pakt, sledi že iz prirode in pravega smisla te pogodbe. Zakaj njeno bistvo sestoji v tem, da se država, ki jo podpisuje, odreče vojni kot sredstvu za uveljavljanje lastnega stališča v mednarodnih spornih zadevah. S tem pa seveda nikakor še ni rečeno, da v bodoče mednarodni

spori sploh ne bodo več obstojali. Ako je država pripravljena zavezati se na mirovno politiko glede bodočih sporov, se more in mora po isti logiki zavezati tudi glede sporov, ki temeljijo v bližnji preteklosti in segajo v sedanost. Zato je povsem logično, da se sklepa miroljubna pogodba kljub besarabskemu in vilenskemu sporu, to tem bolj, ker je na pr. Moskva svojčas izjavila, da spora z Rumunijo ne misli reševati z argumenti orožja.

Vendar je seveda končni uspeh projektiranega vzhodnega pakta zavisen od tega, kaj je pravi načrt, ki ga ima sovjetska diplomacija. Ako namerava z njim samo ali vsaj predvsem strankarsko - politično propagando v inozemstvu in doma, potem iz stvari ne more biti mnogo. Ako hoče z njim napraviti vtis na kapitalistične vlade, ako jim hoče dokazati svojo resnično miroljubnost, kar je potrebno radi brige za finančno posojilo, potem so šanse drugačne in v tem slučaju more iz ruskega predloga postati dejstvo pakta samega.

Bolgari se zanimajo za fašistični režim

Rim, 19. januarja. g. Kakor poročajo listi, je prišlo včeraj v Benetke 8 bolgarskih poslancev med njimi dva opozicijska, da bi proučevali novi italijanski fašistični režim. Poslanci bodo zvečer prispeli v Rim.

Ustanovitev Fordove tvornice v Moskvi

Pariz, 19. januarja. s. Chicago Tribune poroča iz New Yorka, da bodo v kratkem zaključena pogajanja med Fordom in sovjetsko vlado glede ustanovitve velike avtomobilске tvornice v Moskvi. Tovarna bi pričela obratovati že čez dve leti in bi izdelovala letno 100.000 avtomobilov. 60 odstotkov proizvodov bi ostalo last sovjetske vlade. Potrdila te vesti pri Fordovi družbi ni bilo mogoče prejeti.

Otvoritev rumunsko - madžarskih optantskih pogajanj

Sauro, 19. januarja. (ri.) V dvorani palače Maramare je bila otvorjena rumunsko-madžarska konferenca za rešitev madžarskega optantskega vprašanja. Vodje delegacij so v svojih govorih poudarjali željo, naj se reši konflikt v obojestransko zadovoljnost.

Poljski vojni proračun

Varšava, 19. januarja. Poljski sejm je pričel razpravljati o vojnem proračunu, ki znaša 714 milijonov zlotov, kar znaša skoraj tretjino celokupnega državnega proračuna.

Nered v sovjetski upravi

Moskva, 19. januarja. Pravda poroča o rezultatih revizije moskovskega centralnega izvršilnega odbora v raznih državnih uradih. Pri tej reviziji se je pokazalo, da vlada v državnih uradih velik nered. Tako rabi en akt 20 dni, da pride iz enega urada v drugega, končno pa se izogne ali se izgubi med drugimi akti. Pri nekaterih tajnikih so našli nič manj kot 740 nerešenih prošanj.

Minister dr. Korošec v Ljubljani

Včeraj zjutraj se je pripeljal v Ljubljano prometni minister dr. Korošec. Potoval je z orjant ekspresom, ki je imel zaradi snežnih metejev nad šest ur zamude. Do Zagreba je potoval dr. Korošec s salonskim vagonom, ki pa se je spotoma nekaj pokvaril, tako da so ga morali v Zagrebu izločiti in le moral minister prestopiti v drug vagon.

V Ljubljani sta dr. Korošca sprejela obilni komisar dr. Natlačen in železniški direktor Knežević. S kolodvora se je dr. Korošec odpeljal na svoje ljubljansko stanovanje v Marjanišču. Novinarjem je prometni minister izjavil, da je njegov prihod v Ljubljano privatnega značaja.

Zvečer se je vršila seja vodstva SLS.

Ministra Drinković in Mažuranič v Zagrebu

Zagreb, 19. januarja. n. Danes popoldne so zagrebški novinarji posetili ministra dr. Drinkovića, ki je prišel s dopoldanskim brzovlakom iz Beograda. Minister ni hotel dati nikake izjave, ne o splošnih političnih vprašanjih in ne o zadevah svojega resora. Ministrice trgovine dr. Mažuranič, ki je skupno z dr. Drinkovićem prišel v Zagreb, je popoldne posetil tiskarjiški oddelek trgovinskega ministrstva, da se seznanji s uradnim tokom. Nato se je dalj časa razgovarjal s vršilec dolžnosti velikega župana generalom Maksimovićem. Oba ministra so vrnela jutri zvečer v Beograd.

Minister Kumanudi o zunanji politiki

Beograd, 19. januarja. Zastopnik zunanje ministrice dr. Kosta Kumanudi je podal dopisniku lista «Corriere della Sera» izjavo, v kateri pravi, da je bila zunanja politika, ki jo je vodil dr. Marinković, politika miru in da se bo ta politika nadaljevala. O svojem razgovoru s italijanskim poslanikom Gallijem ni hotel dr. Kumanudi dati nobenega pojasnila.

Predlogi za razne konfesionalne zakone

Beograd, 19. januarja. Evangeliki augsburške konfesije so predložili ministru vernešt zakona o organizaciji njihove veroizpovedi, ki sta ga izdelala predsednik sinodalnega sveta dr. Popp in predsednik svetovne organizacije evangelikov dr. Roth. Tudi predstavniki židovske veroizpovedi obeh obredov, so predložili ministru vernešt zakonske predloge za ureditev svojih veroizpovedi. Za šefarski obred je izdelal tozadevni načrt veliki nadbabin Alkalaj v Beogradu, za eškenski obred pa dr. Kohn. Kakor se doznava, zahtevajo židje v teh svojih načrtih gotove privilegije, ki jih uživajo tudi druge veroizpovedi v naši državi.

Naraščanje brezposelnosti

Beograd, 19. januarja. Centralni odbor za borzo dela v Beogradu je objavil sledečo statistiko o stanju brezposelnosti v naši državi za minuli teden: Od prejšnjega tedna je ostalo nezaposlenih 2950 moških in 822 ženskih delovnih moči. Nanovo se je prijavilo 13.508 moških in 1111 žensk. Dala je bilo na razpolago za 22.212 moških in 431 žensk. Uspešnih posredovanj je bilo 6534. (Ta statistika je očitno zelo pomakljiva. Brezposelnost v državi je brez dvoma mnogo večja, toda brezposelnost se večinoma ne prijavlja pri borzih dela, marveč iščejo zaposlitve na svojo roko. Op. ured.)

Imenovanja pri finančni kontroli

Nadaljni razpored uradništva finančne direkcije.

Pri finančni direkciji za Slovenijo v Ljubljani (oddelek finančne kontrole) so izvršena imenovanja, oziroma razvrstitve uradništva finančne kontrole. Postavljeni so: za inšpektorja finančne kontrole Franjo Golob; za nadzornike: Ivan Kestl, Fran Burgar, Anton Muc, Fran Gomerič, Josip Erjavec in Anton Puc; za podnadzornike: Josip Krhina, Fran Kuhar, Peter Mioković, Fran Revolusk, Ivan Pančič, Jakob Kajzer, Anton Muškatec, Anton Fabjan, Spasoj Spasojević, Fran Doban in Peter Držaj; za poverjenike: Ivan Pažon, Fran Rehtleberger, Miha Ferentak, Marija Pavlovič, Iven Torkar, Fran Grabršček in Feliks Vehovec; za pripravnika poverjenika Adolf Vadnu in Radoslav Perolič. Vsi ostanjejo na dosedanjem službenem mestu.

a podnadzornika in starejši finančnega oddelka v Beli Cerki je postavljen Luka Lončar, sedaj v Belem Monastirju. Za zvanjnice so imenovane: Terezija Bežirer pri katarski upravi v Ljubljani; Marija Grošelj v Kranju in Magda Klun v Kočevju.

Požar sredi Zagreba

Zagreb, 19. januarja. n. Danes ob 7. zvečer je izbruhnil požar v središču mesta v Nikoličevi ulici poleg Zrinjeva. Ožen je nastal v neki trgovini s čipkarskim blagom. Ker to blago gorilo, se je požar naglo razširil na dvorišče priležne prostore omenjene hiše. Ognjeogasi so lokalizirali požar in pomagali stanovalcem iz prvega nadstropja odnesti stvari. Kako je požar nastal, še ni dognano.

Poneverba dr. Korefa ne bo oškodovala jugosl. upnikov

Zagreb, 19. januarja. n. Povodom vesti tiska o izjiniotni konkurnezna upravitelja bivše filijale Slavenke banke d. d. na Dunaju, odvjetnika dr. Emila Korefa, zaradi poneverbe 130.000 šilingov, katere vsota predstavlja nagodbno kvoto, s katero stečajnica se je Slavenka banka v Zagrebu nagodila z upniki dunajske filijale, izjavlja uprava stečajne Slavenke banke, da dr. Koref ni bil zaupnik stečajnice niti namestnik konkurnega upravitelja, v tel. nagodbi, ampak zaupnik upnikov filijale na Dunaju. Potemtakem nima njegova poneverba nikakega vpliva na stečajnico Slavenke banke, centrale in podružnic v naši državi. Znesek (130.000 šilingov) predstavlja nagodbno kvoto, ki je bila dunajskim upnikom stavljena na dispozicijo iz mase, ko je nagodbo potrdilo dunajsko sodišče. V teku je že akcija odvetniške zbornice na Dunaju in bo ta zbornica zbrala manjkajoči kapital.

Ako ste naročeni ali se naročite na »Jutro«, ste za primer smrtne nezgode

Zavarovani za 10.000 dinarjev

pri zavarovalnici »Triglav« v Ljubljani. Zavarovalnica izplača ta znesek Vaši rodbini ali drugim Vašim dedičem, ako se smrti ponesrečite ali na posledicah nezgode umrjete v šestih mesecih. Svojo rodbino ste s tem vsaj za prve najhujše dni rešili denarnih skrbi.

Zavarovanje je za vse naročnike brezplačno

Potrebno je samo, da se naročite na »Jutro«, ki velja mesečno 25 Din, za zavarovanje samo pa ne plačate nikakega pribitka. Pač pa je naročino treba redno plačevati, ker preneha zavarovanje štirinajst dni po preteku naročnine.

Ako še niste naročeni na »Jutro«, storite to čim prej. Zavarovanje stopi za Vas v veljavo takoj, ko plačate naročino vsaj za en mesec. Uprava »Jutra« Vam bo takoj nato poslala zavarovalno polico.

Napišite dopisnico na naslov: Uprava »Jutra« v Ljubljani in zahtevajte podrobnejših pojasnil o nezgodnem zavarovanju. Zahtevajte tudi, da Vam pošljejo na ogled par števil »Jutra« in Vam prilože pošto položnico.

Položaj državnih uslužbencev v l. 1928

Iz tajniškega poročila Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo

Danes se vrši v Ljubljani redni občni zbor Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo. Iz tiskane tajniškega poročila o delovanju Zveze v preteklem letu posnemamo naslednje podatke:

Kakor vsa leta doslej je Zveza tudi l. 1928 polagala največjo važnost na izboljšanje gnotnega položaja državnih nameščenecv. V ta namen je predlagala na merodajnih mestih dobro utemeljene spomenice, v katerih je predvsem zahtevala opustitev prakse, da se s finančnimi zakoni ukinkajo z uradniškim zakonom pridobljene pravice.

Velika hiba je bila, da so ministrstva na razne načine interpretirala naredbi o draginskih dokladah in drugih določb uradniškega zakona, vsled česar so prišli nekateri državni nameščenci do svojih pravic, drugi pa ne. Kljub vsemu svojemu prizadevanju pa Zveza tudi v pretečenem letu ne beleži uspehov, kakršnih bi si želeli.

Zveza je dosegla, da so se pričele prevajati kronске pokojnine na dinarske in da se ta prevedba bliža srečnemu zaključku. Uspehi pa nismo glede prevedb kronskih učiteljskih upokojencev, ker bi se imeli ti upokojenci ter njihove vdove in sirote najprej formalno prevesti po čl. 33. zakona z dne 23. julija 1919. To vprašanje se ni rešeno. S prevedbo kronskih pokojnin na dinarske še ni ustrezno našim zahtevam. Predlagamo prevedbo vseh upokojencev na nove uradniške zakone.

Usoda upokojenih delavcev tobačne tovarne je znana. Lani Zveza ni mogla doseči več, kakor neznatno povečanje njihovih draginskih doklad.

Tudi v vprašanju pridobitve trajne olajšave za železniške vožnje upokojencev in njihovih rodbinskih članov še ni uspeha.

Zvezini predlogi za prenosno uredbo o povračilu potnih in selitvenih stroškov se niso upoštevali. Bivša vlada je z novo uredbo, ki je stopila pred kratkim v veljavo, sicer zvišala dnevnice, druge bonitete pa okrnila.

Glede likvidacije vprašanja dotičnih razlik beleži Zveza gotov uspeh. Raz-

like državnim služiteljem in rodbinam umrlih državnih nameščenecv so bile večinoma izplačane že v drugi polovici lanskega leta. Terjatve aktivnih državnih nameščenecv ter upokojencev bodo izplačane iz monopolskega posojila.

Postavljanje zvanjnikov in služiteljev nekaterih strok na mesta dnevničarjev, je rakrana na organizmu teh uslužbencev. Ta določba iz prejšnjih finančnih zakonov je bila žal navzlic zagotovilu glavnega saveza, da se to ne bo več zgodilo, recitirana tudi v predlogu finančnega zakona za 1929-1930.

Glede izpremembe in dopolnitve uredbe o nabavljenih zadurkah je Zveza prosila, naj glavni savez izposluje ukinitve prispevkov po 10 in 5 Din na mesec.

Zveza ni izpustila iz vidika stanovanjskega vprašanja. Skušala je podaljšati stanovanjsko zaščito do 1930.

Uredba o penzijskem fondu za vdove in deco umrlih državnih uslužbencev, ki velja od 1. januarja, ni delo Zveze, Zveza je od nekdanj na stališču, da naj bodo prispevki državnih nameščenecv za ta fond kar najnižji.

L. 1927 je hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani nabavil stavbišče za dom državnih nameščenecv. Zadevna akcija napreduje počasi.

Zveza je letos preosnovala svoje glasiho.

Razmere na ljubljanskem živilskem trgu so Zvezo prisile do javnega nastopa. Protestni shod v Unionu 30. okt. 1928 je bil sijajno obiskan. Remedure še niso vidne.

Stiki Zveze z ostalimi zvezami niso obrodili zaželenih sadov. Pokrajinski zvezi v Skopju in Cetinju ne dajeja od sebe znakov življenja. Tajniško poročilo ugotavlja, da bi glavni savez lahko storil brezdomno več, ako bi deloval v urejenih razmerah. Pristavlja pa obenem, da je glavni savez preprečil marsikatero nesrečo, tako n. pr. namerava no redukcijo draginskih doklad.

Prvi dan tekem za prvenstvo Evrope v hitrostnem drsanju

Davos, 19. januarja. g. V tekmar za prvenstvo Evrope v hitrostnem drsanju so bili na 500 m doseženi naslednji uspehi: 1. Thunbreg (Finska) 42.8 (svetovni rekord); 2. Ballangrund in Pedersen (Norveška) 44.8. Na 5000 m so se plasirali: 1. Ballangrund (Norveška) 8; 2.42 (svetovni rekord); 2. Thunbreg (Finska) 8; 40.8.

Zakon o izvozu poljedelskih pridelkov

Beograd, 19. januarja. p. Oddelek za zunanjo trgovino pri ministru trgovine je izdelal načrt zakona o izvozu poljedelskih proizvodov. Zakon ureja vprašanje kontrole kvalitete izvoznega blaga v svrhu izboljšanja cen in kakovosti. Zakon bo sedaj predelala še posebna komisija strokovnjakov, nakar bo predložen v odobrenje ministrskemu svetu.

V Sisku je pogorelo 50 vagonov sena

Sisak, 19. januarja. c. V pretekli noči je ob 3. izbruhnil v severnem delu Siska velik požar. Ožen je izbruhnil naenkrat v šestih senah kopal trgovca Momčiločevića. Prihleti ognjeogasi zaradi velikega mraza niso mogli gasiti in je pogorelo nad 50 vagonov sena. Škoda je velika, vendar pa je bila zaloga sena zavarovana.

Večne revolucije v latinski Ameriki

Guatemala, 19. januarja. s. Uporniške čete so se pod vodstvom polkovnika Moralesa polastile krajev Mazatenago in Retalhuleu, ter zasedle železniške proge in mostove, da bi ustavile napredovanje vladnih čet General Padilla, ki je bil imenovan za šefa operacij je proglasil v osmih okrajih obsedno stanje.

Nova plinska katastrofa v Londonu

London, 19. januarja. (lo.) Danes zgodaj je prišlo do nove strahovite plinske eksplozije, ki je raztrala celo ulico. Na mestu katastrofe se je vnel plin, ki je goril več ur z več metrov visokim plamenom. V okolici je popokalo nešteto oken. Več posopij je bilo težko poškodovanih.

Jugoslovenski dom v Prag

Zlata slovenska Praga se neprestano trudi, kako bi utrdila prijateljske slovenske vezi zlasti z nami Jugoslovenci. Pozna se, da Čehi prihajajo iz idealne slovenske vzajemnosti v realne oblikovanje medsebojnih odnosov na vseh poljih medsebojnega narodovega in državnega življenja. S posebno vnuemo in uspehom poglablja medsebojne socialne in kulturne stike naš dobri prijatelj, narodni poslanec Peter Zenkl, katerega dušo ne napolnjuje samo idealna vdanost veliki slovenski misli, ampak njegova prizadevanja spremlja tudi visoka strokovna naobrazba in točno poznanje naših jugoslovenskih prilik. Z vztrajnostjo ustvarja in uresničuje vedno nove realne misli. Na njegov predlog je praksa občina Jugoslovencov - češki ligi odstopila veliko stavbišče, na katerem naj se v doglednem času zgradi jugoslovenski Dijaški dom, ki pa bo takega značaja, da bo združeval v sebi vse znake splošnega jugoslovenskega doma.

Liga je ustanovila poseben odbor, ki naj bi misel uresničil; odboru načeluje direktor Orednje zavarovalnice Peter Zenkl, katerega se bo gotovo posrečilo, da to lepo kulturno misel v najkrajšem času realizira. S tem bo jugoslovenskim dijakom dana možnost, da svoje študije izvršujejo v Pragi, osvobodeni najtežjih materialnih skrbi. Dom pa ima služiti tudi splošnim kulturnim in socialnim stikom. Naši socialni in kulturni delavci bodo v domu našli prijetno bivališče in s tem močnejšo temeljiteva študija socialnih, kulturnih, pa tudi gospodarskih in političnih prilik v bratski republikli Dom bo naravno shajališče vseh dobrih prijateljev in znancev, ki hočejo delati na utrditvi slovenske kulture in politične moči.

Hmeljski trg

Zatec, 19. januarja. b. Trdna tendenca prejšnjega tedna je trajala še v prvi polovici tega tedna, nakar se je pojavilo nekoliko nemirnejše razpoloženje, ki traja še sedaj. Lastniki vstrajajo v svojih zahtevah, dočim se drža kupci rezervirano. Dnevni promet je znašal od 40 do 60 meterskih stotov za ceno 1525 do 1750 Kč za 50 kg brez prometnega davka. Na deželi so bile nakupljene manjše partije po ceni 1525 Kč za 50 kg. Dosedaj je bilo v Zatecu javno markiranih 92.700 meterskih stotov žateškega hmelja žetve iz leta 1928. V poučenih krogih se razpravlja o vesti, ki so jo objavili tudi listi, da bo najbrže devek na pivo v Nemčiji povznan za 100 milijonov mark.